

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

SOCIALINIŲ IR EKONOMINIŲ PARTNERIŲ PATEIKTŲ PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ DĖL 2014–2020 METŲ EUROPOS SAJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS 9 PRIORITETO „VISUOMENĖS ŠVIETIMAS IR ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ POTENCIALO DIDINIMAS“ PRIEMONĖS NR. 09.4.3-ESFA-T-846 „MOKYMAI UŽSIENIO INVESTUOTOJŲ DARBUOTOJAMS“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO NR.2 KEITIMO DERINIMAS

Paskelbimo www.esinvesticijos.lt data	2020-10-20
Ar gauta pastabų ir (ar) pasiūlymų? <i>Jeigu pastabų ir pasiūlymų nebuvo gauta, į kitą klausimą neatsakoma ir žemiau esanti lentelė nepildoma</i>	☒ Taip ☐ Ne
Ar į visas pastabas ir (ar) pasiūlymus atsižvelgta? <i>Jeigu atsižvelgta į visas pastabas ir (ar) pasiūlymus, žemiau esanti lentelė nepildoma</i>	☐ Taip ☒ Ne

Nr.	Institucija	Pastabos ir pasiūlymai	Pastabų ir pasiūlymų vertinimas ir (jei taikoma) argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabas ar pasiūlymus
1.	Lietuvos pramonininkų konfederacija ir Lietuvos inovacijų centras	<p>Manome, kad šios Aprašo nuostatos laikytinos (i) ribojančiomis pritraukiant užsienio investuotojus į Lietuvą, verslo skaitmeninės transformacijos (pramonė 4.0) ir žiedinės ekonomikos plėtros sąlygomis, bei prieštaraujančiomis kitoms Aprašo nuostatoms, todėl, kad:</p> <ol style="list-style-type: none"> Pagal Aprašą remiama veikla – užsienio investuotojų, investuojančių Lietuvos Respublikos teritorijoje į gamybą ir (ar) paslaugas, darbuotojų mokymas ir kvalifikacijos tobulinimas arba naujos kvalifikacijos suteikimas, įskaitant mokymo darbo vietoje organizavimą. Vadovaujantis LR Darbo kodekso 21.2. p. – „<i>Darbuotojas – fizinis asmuo, įsipareigojęs atlygintinai atlikti darbo funkciją pagal darbo sutartį su darbdaviu</i>“. Tai yra darbuotojams priskiriami visi fiziniai asmenys (tame tarpe ir įvairaus lygio vadovai, o ne tik techniniai ar pagalbiniai specialistai) su kuriais yra sudarytos darbo sutartys. Priemonės tikslas – sudaryti sąlygas užsienio investuotojų darbuotojams įgyti specifinių kompetencijų ir prisitaikyti prie ūkio pokyčių. Apraše nurodoma, kad „Specifinės kompetencijos – kompetencijos, būtinos konkrečioje darbo vietoje, norint atlikti tiesiogiai su darbu susijusias operacijas ir funkcijas“. Pavyzdžiui, pagal Valstybės tarnautojų 	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad priemonės „Mokymai užsienio investuotojų darbuotojams“ tikslas – sudaryti sąlygas užsienio investuotojų darbuotojams įgyti specifinių kompetencijų ir prisitaikyti prie ūkio pokyčių.</p> <p>Europos audito rūmai po 2016 m. gruodžio 5–16 d. atlikto 2014–2020 m. išankstinio prevencinio sistemos audito Nr. REGC214LT0049 buvo pateikę išvadą, kad Europos socialinio fondo (ESF) lėšų naudojimas aukščiausio lygio vadovams yra neefektyvus. Lietuva iš dalies sutiko su pateikta rekomendacija ir Europos Komisijai pranešė, kad priemonės nuostatos pakeistos.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad ESF lėšos turi būti skirtos labiausiai pažeidžiamoms tikslinėms grupėms – mokymų atveju žmonėms su žemesne kvalifikacija, nes jiems</p>

		<p>kompetencijų modelyje taikomą specifinės kompetencijos sąvoką „<i>Specifinės ir profesinės kompetencijos, reikalingos vykdant profesinės veiklos funkcijas</i>“, http://portalas.vtd.lt/upload/News/291/Valstybes tarnybos aktualijos_2014_spalis.pdf. Specifinės kompetencijos yra reikalingos visiems darbuotojams, tame tarpe ir vadovams, atliekant atitinkamas funkcijas, numatytas darbo sutartyse.</p> <p>3. Vadybos funkcijoms atlikti reikalingos specifinės kompetencijos, pavyzdžiui vadovavimo mokymai, yra galimi pagal BBIR (https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/practical_guide_gber_en.pdf): „The purpose of Article 31(2) is to allow for the support of training measures undertaken by enterprises with the purpose of developing and updating the knowledge of their workforce (e.g. management trainings, language trainings)“.</p> <p>4. Remiantis 2020 m. Mažų ir vidutinių įmonių kompetencijų poreikio siekiant pasiruošti ir įveikti pramonė 4.0 iššūkius analizės (https://www.esf.lt/data/public/uploads/2020/07/mvi-kompetenciju-poreikio-siekiant-pasiruosti-ir-iveikti-pramone-4.0-iss....pdf) duomenimis pagrindinės kompetencijos, susijusios su Pramonė 4.0, kurios bus aktualios visuose pramonės sektoriuose ateinančių dešimtmetį yra:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 1) techniniai įgūdžiai, iš kurių svarbiausi yra - proceso atlikimui reikalingos žinios/gamybos proceso ir procedūrų holistinis suvokimas bei sisteminės žinios, suvokimas ir supratimas; ➤ 2) duomenų ir IT įgūdžiai (ypatingai aktualūs vidutinės ir auštos profesinės kvalifikacijos darbuotojams), iš kurių svarbiausi yra - duomenų vertinimo ir analizės gebėjimai bei saugumo ir apsaugos tvarkant neskelbtinus duomenis įgūdžiai; ➤ 3) Socialiniai įgūdžiai (ypatingai aktualūs vidutinės ir auštos profesinės kvalifikacijos darbuotojams) iš kurių svarbiausi yra - bendradarbiavimo, bendravimo, komandiniai ir kooperavimosi įgūdžiai bei komunikavimo kompetencijos; <p>5. UAB „ESTEP Vilnius“ ir UAB “Visionary Analytics“ 2018 m. atliktame 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos</p>	<p>sudėtingiausia prisitaikyti prie ekonomikos pokyčių ir jie nėra patys linkę kelti kvalifikacijos. Pritariame, kad vadovai turi būti įtraukti į mokymus, ypač tuos, kurie skirti bendram įmonės/organizacijos tikslų siekimui, tačiau įvertinus tai, kad vadovai dažniausiai yra labiau išsilavinę, su gana aukšta kvalifikacija bei gaunantys didesnę darbo užmokestį, turi visas galimybes patys arba įmonės pagalba finansuoti savo įgūdžių tobulinimą, nesinaudojant ESF investicijomis.</p>
--	--	--	--

tarptiniame vertinime „Atvejo studija: 2014–2020 m. ES fondų investicijų į mokymąsi visą gyvenimą (toliau - MVG) tinkamumo ir suderinamumo vertinimas“ <https://epale.ec.europa.eu/sites/default/files/mvg-atvejissuderintas.pdf> pateikiami šie argumentai rekomenduojantys vadovų kvalifikacijos kėlimą:

- Per įvairius specifinius reikalavimus itin ribojama tai, ko mokyti. ŪM administruojamose priemonėse siūloma per menka mokymosi formų įvairovė. Tai nesudaro tinkamų priedų mokytis visoms darbuotojų ir vadovų grupėms. (20 psl.)
  - Vertinimą atlikusių ekspertų nuomone, ŪM atveju galėtų būti trys priemonės, skirtos įmonių darbuotojų ir vadovų mokymams. Viena jų - Priemonė užsienio investuotojų darbuotojų mokymui (t.y. priemonė Nr. 09.4.3-ESFA-T-846 „Mokymai užsienio investuotojų darbuotojams, pagal kurią dar bus skelbiami kvietimai; pareiškėjai – įmonės); (27 psl.)
  - Vertinimas, ar skiriamos investicijos atitinka vertinamų tikslinių grupių MVG poreikius, parodė (Įmonių darbuotojų atveju):
    - a. Netinkamai parinktos tikslinės grupės: nediferencijuojama parama darbuotojams išskiriant pažeidžiamus darbuotojus; nepakankamas dėmesys labai mažoms ir mažoms įmonėms, įsikūrusioms ne didžiuosiuose šalies miestuose, ir įmonių vadovų mokymui;
    - b. Intervencijos tik iš dalies atitinka tikslinių grupių poreikius: pernelyg ribojama mokymų įvairovė; nepakankamai kreipiama dėmesio priemonėms, kurios reikšmingai plėtotų mokymosi kultūrą (31 psl.)
6. Sėkminga verslo skaitmeninė ir žiedinė transformacija nėra įmanoma be visų įmonės darbuotojų (tame tarpe, įvairių lygių vadovai) įsitraukimo, jų gebėjimų (turėjimo specifinių kompetencijų) vykdant jiems priskirtas funkcijas, pavyzdžiui: valdyti skaitmeninių technologinių diegimą; vykdyti verslo procesų skaitmenizavimo projektų planavimą ir projektavimą; užtikrinti pavaldinių įsitraukimą į skaitmeninius verslo procesus; dirbti su skaitmeninėmis technologijomis įvairiose verslo procesuose ir t.t. Atitinkami specifiniai įgūdžiai tampa aktualūs daugelyje

		<p>įmonės veiklos sričių: analitikoje, valdyme, modernizavime ir t.t. https://www.esf.lt/data/public/uploads/2020/07/mvi-kompetenciju-poreikio-siekiant-pasiruosti-ir-iveikti-pramone-4.0-iss....pdf</p> <p>Vadovų grandies neeliminavimas iš darbuotojų aibės, kuriems būtų formuojamos atitinkamos specifinės kompetencijos ir nesiaurinimas specifinių kompetencijų sampratos geriau atlieptų įmonių ir jų darbuotojų poreikius efektyviau atlikti atitinkamas funkcijas verslo skaitmeninės ir žiedinės transformacijos sąlygomis bei didintų priemonės Nr. 09.4.3-ESFA-T-846 „Mokymai užsienio investuotojų darbuotojams“ efektyvumą pritraukiant užsienio investuotojus.</p> <p>Siūlome iš Aprašo eliminuoti šias, netinkamomis finansuoti išlaidomis laikomų išlaidų, nuostatas:</p> <p><i>43.5. mokymai, skirti komandos, organizacijos kultūrai formuoti, asmeniniam efektyvumui, vadovavimo (įskaitant ugdančiojo vadovavimo (angl. coaching) kompetencijoms ugdyti (pvz., konfliktams spręsti, stresui valdyti, bendravimui, motyvavimui, laikui planuoti, emociniam intelektui, lyderystei, pozityviam mąstymui, veiklai planuoti, organizacijos pokyčiams, personalui valdyti, grįžtamajam ryšiui suteikti, susirinkimų vedimo, užduočių delegavimo, funkcijų paskirstymo kompetencijoms ugdyti, kūrybiškumo gebėjimams ugdyti ir pan.);</i></p> <p><i>43.6. aukščiausio lygio vadovų (įmonės generalinis direktorius, vykdomasis direktorius) ir pagrindinių veiklų (gamybos, pardavimų, finansų, personalo valdymo, klientų aptarnavimo, informacinių technologijų ir pan.) vadovų mokymų išlaidos.</i></p>	
2.	„Investuok Lietuvoje“	<p>Naujoje redakcijoje yra keičiamas „Lemiamos įtakos apibrėžimas“ referuojant į LR Konkurencijos įstatymą. Siūlome palikti praeito kvietimo Apraše buvusį apibrėžimą, kadangi naujas apibrėžimas tik didina potencialiems pareiškėjams administracinę naštą, įrodinėjant lemiamos įtakos faktą.</p> <p>Pažymime, kad „Lemiamos įtakos“ apibrėžimas (2020-04-10 d. redakcija) aiškiai apibrėžia, kada kontroliuojantis asmuo daro lemiamą įtaką: „(...) kontroliuojantis asmuo įgyvendina ar turi galimybę įgyvendinti savo sprendimus dėl kontroliuojamo ūkio subjekto ūkinės veiklos, organų sprendimų ar personalo sudėties t. y. kontroliuojantis asmuo tiesiogiai turi daugiau nei 50 procentų balso</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siekiant didesnio aiškumo pareiškėjams VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ buvo pateikusi pasiūlymą suvienodinti sąvokas „Lemiamą įtaką“ priemonėje „Mokymai užsienio investuotojų darbuotojams“ ir priemonėje „Smart FDI“ t. y., priemonės „Smart FDI“ projektų finansavimo sąlygų apraše sąvoką „Lemiamą įtaką“ apibrėžti taip pat kaip priemonės „Mokymai užsienio investuotojų</p>

		<p>teisių arba kontroliuojantis asmuo tokias teises turi per tiesiogiai valdomą dukterinę įmonę.“ Tuo tarpu šiuo metu paskelbtame pakeitimo projekte, dalies apibrėžimo nebelieka, nurodant, kad „Lemiamą įtaką“ suprantama, kaip tai apibrėžia LR Konkurencijos įstatymas, kur apsiribojama tik paaiškinimu apie padėtį, kai kontroliuojantis asmuo įgyvendina ar turi galimybę įgyvendinti savo sprendimus dėl kontroliuojamo ūkio subjekto ūkinės veiklos, organų sprendimų ar personalo sudėties, tačiau nepaaiškinama koku būdu ta galimybė realizuojama. Atitinkamai, pareiškėjams atsiranda prievolė papildomai įrodyti Lemiamos įtakos buvimą ir jos įgyvendinimo būdą. Pabrėžtina, kad LR Konkurencijos įstatymas nekalba apie Lemiamos įtakos įgyvendinimo būdą, todėl vertinama, kad ji gali būtų įgyvendinama tiek tiesiogiai turint daugiau nei 50 proc. balso teisių arba turint tokias teises per tiesiogiai valdomą dukterinę įmonę. Taigi pareiškėjui papildomai atsiranda prievolė įrodyti būdą, kaip įgyvendinama „Lemiamą įtaką“.</p> <p>Atsižvelgiant į paaiškinimą ir siekiant mažinti, o ne didinti administracinę našta, siūlome palikti 2020-04-10 d. Aprašo redakcijoje esantį „Lemiamos įtakos“ apibrėžimą.</p>	<p>darbuotojams“ projektų finansavimo sąlygų apraše Nr. 2.</p> <p>Įvertinus šią sąvoką pagal Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo nuostatas dėl tiesioginių investicijų ir užsienio investicijų, nuspręsta priemonėje „Mokymai užsienio investuotojų darbuotojams“ sąvoką „Lemiamą įtaką“ apibrėžti taip, kaip ji nurodyta Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme.</p>
--	--	--	--